

ACTE INSTITUCIONAL DE COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL DE LES DONES

Palau del Parlament, 7 de març de 2007

Membres de la Mesa, presidenta de la Comissió, senyores diputades, senyors diputats, doctora Mercè Vilanova, benvingudes i benvinguts al Parlament de Catalunya, que un any més té la satisfacció d'acollir aquest acte de commemoració del Dia Internacional de les Dones.

Avui s'escau una pregunta: S'ha assolit la igualtat? O, deixin-m'ho expressar d'una altra manera, tenen, les dones i els homes, les mateixes oportunitats? D'entrada jo diria que no, però respondre aquestes qüestions, en sóc conscient, requereix una reflexió profunda i compartida que caldria fer en un altre fòrum. Amb tot, no em vull estar de reconèixer que s'ha avançat en el camp dels drets, que s'està fent molta feina i que encara en queda moltíssima per fer, queda molt camí per recórrer en el terreny de la igualtat.

Bé, aquests darrers dies, preparant el discurs, preparant aquestes paraules, he repassat discursos i he mirat documentació relacionada amb la igualtat de gènere, les dones, la seva emancipació. I una cosa m'ha cridat l'atenció. Fa anys que parlem de les desigualtats de gènere, unes desigualtats, per sort, que cada vegada són menys invisibles perquè queden al descobert gràcies a dues de les revolucions socials que estan canviant el nostre món: la revolució de les noves tecnologies i, sobretot, la revolució de les dones.

S'ha fet camí, doncs. Les dones han promogut la reformulació de la vida privada i pública dins la societat. Podem dir que hem fet passes importants perquè el procés d'alliberament de les dones ha estat motor decisiu de la vertiginosa transformació del món. Ha canviat el nostre pensament, han canviat els nostres valors, han canviat els nostres hàbits –des de la feina fins a la nostra llar–, i han de canviar més, per descomptat.

Cal, però, una correcció, un incís, al que acabo de dir. Tot això ha ocorregut als països desenvolupats, perquè al Tercer Món, malauradament, no s'ha arribat ni tan sols fins aquí. En tots els casos, però, el gran repte continua sent fonamentalment incidir en l'educació i l'arrelament de nous valors, per mi el veritable cavall de batalla, perquè ens permetrà, o no, convertir la igualtat teòrica en real.

No ens podem conformar ni ens hauríem de conformar només amb la igualtat jurídica. Cal que els drets de les dones no siguin només aparents, no siguin una teoria; han de ser una realitat. I, en aquest sentit, al marge del compromís institucional que mostra tant la cambra catalana com els diferents nivells de govern del país, cal també el compromís de les persones, el de les catalanes i catalans que volen que el seu país sigui més just, més equilibrat i ofereixi les mateixes oportunitats a tothom. O dit d'una altra manera, un país amb una política social ambiciosa de progrés i benestar.

Per canviar mentalitats, per modificar els patrons de comportament i transformar la societat en positiu, el primer que cal és educació i formació en valors. Valors socials i culturals com la igualtat, el respecte i la responsabilitat compartida.

La societat actual és fruit de la història, del passat compartit i de totes les influències que hem anat sedimentant. També d'una sèrie d'intangibles que, en el fons, són heretats d'una socialització masclista. Venim, diguem-ho clar, d'un sistema patriarcal que, per sort i de mica en mica, s'està modificant a favor de conductes més igualitàries, menys discriminatòries i menys subordinades per a les dones. Un cas paradigmàtic és la prevenció de la violència com element opressor de les dones. En aquest sentit, com ja s'ha dit i s'ha anunciat, Catalunya tindrà, si els grups parlamentaris ho volen –que ho volen–, una llei pròpia contra la violència de gènere, que es discutirà, justament, aquí, al Parlament.

Reprenc el fil de l'educació: les persones, quan adquirim coneixement, tenim accés a més opcions de vida, a més possibilitats d'evolució, i el conjunt de la societat se'n beneficia. L'educació ens fa capaços de crear una societat democràtica i justa; ens ofereix possibilitats d'elecció, de canvi i de transformació social. L'educació, doncs, ha de ser una de les eines més importants que ens ha de permetre fer la Catalunya

que volem: una Catalunya moderna, culta, cohesionada, una Catalunya amb millor benestar, una Catalunya amb més qualitat de vida, per a tota la ciutadania, i on la convivència democràtica i la igualtat siguin prioritàries.

Hi ha altres línies de treball endegades amb la mateixa capacitat social transformadora. Per exemple, l'impuls de les polítiques de gènere transversals, i això vol dir en tots els àmbits per al desenvolupament ple de la ciutadania. Per exemple, la promoció de la incorporació de la dona en tots els graus de responsabilitat i presa de decisions. O, per exemple, en els canvis estructurals en l'organització del temps per assolir una veritable conciliació de la vida laboral i familiar que implica la coresponsabilitat –i aquest és un concepte relativament nou i molt interessant– dels membres de l'estructura familiar.

I encara n'hi hauria molts més. Molts altres canvis profunds sobre els quals s'està treballant. Queda molta feina, moltíssima, hi insisteixo, però també permetin-me que reconegui el valor del que ja s'ha aconseguit, i també l'esforç i la dedicació de moltes persones, de moltes dones, que han reivindicat la igualtat i l'emancipació com a drets fonamentals: són un exemple per a la nostra societat.

Abans d'acabar, deixin-me fer una reflexió més al voltant dels valors. Si volem una societat ben travada, sòlida i ben situada per progressar, la ciutadania necessita valors i signes d'identificació compartits. Em refereixo, entre altres a la llibertat en majúscules, als drets de les persones, dels col·lectius i dels pobles, a la solidaritat, al respecte, a la igualtat de drets i deures per a tots dos gèneres. I això es concreta, per exemple, en el fet que les dones no hagin de triar entre una carrera professional i el paper de mare, o tenir condicions de treball igualitàries.

Precisament, segons l'informe igualtat entre homes i dones presentat avui mateix per la Comissió Europea, les dones contribueixen més que els homes a la creació d'ocupació a la Unió Europea, i tenen més formació, però cobren un 15 per cent menys que els seus col·legues masculins. Una dada no tan sols significativa sinó que ens hauria de fer posar vermells d'una certa vergonya.

Teixir una xarxa de valors comuna, comuna per a tota la societat catalana, que permeti vestir-hi al damunt un projecte col·lectiu de país, un projecte que ha de ser obert, inclusiu i amb capacitat d'atracció civil és avui indispensable.

Sentir-te orgullós del teu país és molt més que una qüestió simbòlica. Vol dir sentir-te'n part, saber que vius en una societat que cuida de tu, que busca aquest compromís social, i deixin-m'ho dir, vull sentir-me cada dia més orgullós de pertànyer a aquest país meu, a aquesta nació, a Catalunya.

Moltes gràcies i bon vespre a tothom.